



Iekšlietu ministrija

Čiekurkalna 1. līnija 1, k-2, Rīga, LV-1026; tālr. 67219263; fakss 67829686; e-pasts: kanceleja@iem.gov.lv; www.iem.gov.lv

Rīgā

10. 04. 2017

Nr. 1-38/953

Latvijas Robežsargu asociācijai  
Rīga, Sadovņikova iela 21  
LV-1003

Par izdienas pensiju aprēķināšanu

Iekšlietu ministrijā ir saņemta Latvijas Robežsargu asociācijas 2017.gada 20.marta vēstule Nr.7/17, ar kuru asociācija izsaka priekšlikumu izveidot darba grupu, lai pilnveidotu likumu "Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm" nosakot, ka izdienas pensijas apmērs ir pārskatāms, ja laika gaitā dienestā esošajām amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi mainās amatalga un piemaksa par speciālo dienesta pakāpi, tādējādi nodrošinot sociālo vienlīdzību, kā piemēru minot Igaunijas Robežsardzes dienesta likuma 55.pantu.

Iekšlietu ministrija informē, ka iesniegto priekšlikumu īstenošana ir Labklājības ministrijas kompetencē, kura atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 27.janvāra noteikumiem Nr.49 "Labklājības ministrijas nolikums" ir kompetenta izstrādāt darba, sociālās aizsardzības, bērnu un ģimenes tiesību, kā arī personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju un dzimumu līdztiesības politiku, kā arī organizēt un koordinēt tās īstenošanu.

Taču Iekšlietu ministrija atbilstoši tās kompetencei sniedz viedokli par iesniegto priekšlikumu un informē, ka Igaunijā kārtība, kura uzlika par pienākumu pārskatīt izdienas pensijas apmēru, ja dienestā esošajām personām tiek paaugstināta algas likme vai kompensācija par izdienas pakāpi, tika noteikta laika posmā no 2010.gada līdz 2012.gadam. Minētā kārtība tika grozīta un 2012.gadā izdienas pārskatīšanas kritēriji noteikti identiski Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajiem.

Izvērtējot izdienas pensiju pārrēķināšanas kārtību Latvijā, tika konstatēts, ka Ministru kabinets 1997.gada 30.decembrī pieņēma (LR Satversmes 81.panta kārtībā) noteikumus Nr.439 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas darbinieku ar speciālajām dienesta pakāpēm izdienas pensijām", kuru 6.pants

paredzēja pienākumu pārskatīt izdienas pensijas apmēru katru gadu, ņemot vērā:

- valstī noteiktā patēriņa cenu;
- apdrošināšanas iemaksu algas indeksa izmaiņas (nosacījums attiecināms tikai uz personām, kuras saņem pensiju un turpina strādāt un veic apdrošināšanas iemaksas).

Minētā kārtība pastāvēja laika posmā no 1998.gada 1.janvāra līdz 1998.gada 30.aprīlim, tas ir, līdz brīdim, kad tika pieņemts pašreiz spēkā esošais likums "Par izdienas pensijām Iekšlietu ministrijas sistēmas darbiniekiem ar speciālajām dienesta pakāpēm", kurš paredz, ka izdienas pensiju pārskata likumā "Par valsts pensijām" noteiktajos valsts pensiju pārskatīšanas termiņos un kārtībā:

- ja kopējais faktisko patēriņa cenu indekss un iemaksu algas indekss ir mazāks par skaitli "1", valsts pensiju nepārskata;
- ja apdrošināšanas iemaksu algas reālā pieauguma procenti ir lielāki par 15 procentiem, iemaksu algas indeksa noteikšanai piemēro 15 procentus (nosacījums attiecināms tikai uz personām, kuras saņem pensiju un turpina strādāt un veic apdrošināšanas iemaksas).

Tāda pati kārtība izdienas pensiju pārskatīšanai ir noteikta arī militārpersonām, Korupcijas novēršanas un apkarošana biroja amatpersonām, prokuroriem, valsts drošības dienestu amatpersonām u.c.. No iepriekš minētā var secināt, ka personām, kuras veic sociālās apdrošināšanas iemaksas no saviem darba ienākumiem, ir tiesības saņemt attiecīgus sociālās apdrošināšanas pakalpojumus, kurus izmaksā atkarībā no viņu veiktajām sociālajām iemaksām – jo lielāki bijuši ienākumi, no kuriem veiktas iemaksas, jo attiecīgi lielāks arī pabalsta, pensijas vai atlīdzības apmērs. Neskatoties uz to, ka izdienas pensijas tiek finansētas no valsts pamatbudžeta, tās apmēra noteikšanai tiek izmantots līdzīgs princips kā vecuma pensijām, proti, izdienas pensiju aprēķina no amatpersonas vidējās mēneša darba samaksas par pēdējiem pieciem gadiem pirms atbrīvošanas no dienesta.

Līdz ar to pašreiz vienīgais normatīvajos aktos noteiktais pamatojums pārskatīt gan izdienas, gan vecuma pensijas apmēru ir pensiju indeksācija, kuras nosacījumi visiem pensiju saņēmējiem ir vienādi un tādejādi uzskatāmi par sociāli taisnīgiem.

Ministrs



R.Kozlovskis